

بررسی رابطه ادراک محیط و عشق به یادگیری: نقش بهزیستی و خودتنظیمی در دختران دانش‌آموز یزد

شهلا حسینی^۱، مینو امراللهی^۲

پذیرش: ۱۴۰۲/۰۹/۲۳

دریافت: ۱۴۰۲/۰۶/۰۸

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی رابطه ادراک از محیط یادگیری و عشق به یادگیری، با نقش میانجی بهزیستی تحصیلی و خودتنظیمی تحصیلی انجام شد. روش پژوهش توصیفی از نوع هم‌بستگی با رویکرد معادلات ساختاری بود. جامعه آماری این پژوهش شامل دانش‌آموزان دختر مدارس متوسطه اول دولتی و غیردولتی شهر یزد به تعداد ۹۰۹۳ نفر در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ بود که بر اساس فرمول کوکران تعداد ۳۷۰ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند. برای گردآوری داده‌ها از پرسش‌نامه عشق به یادگیری، ادراک از محیط یادگیری، بهزیستی تحصیلی و خودتنظیمی تحصیلی استفاده شد. داده‌ها با روش‌های هم‌بستگی پیرسون و مدل‌یابی معادلات ساختاری در نرم افزارهای اس‌پی‌اس‌اس و پی‌ال‌اس تحلیل شدند. نتایج تحلیل داده‌ها نشان داد که ادراک از محیط یادگیری بر عشق به یادگیری ($T=26/39, 0/43$)، بر بهزیستی تحصیلی ($T=25/27, 0/47$) و بر خودتنظیمی تحصیلی تأثیر مستقیم دارد ($T=37/42, 0/55$). بهزیستی تحصیلی بر عشق به یادگیری تأثیر مستقیم دارد ($T=15/75, 0/59$)، خودتنظیمی تحصیلی بر عشق به یادگیری تأثیر مستقیم دارد ($T=22/47, 0/49$) و نقش میانجی متغیرهای بهزیستی تحصیلی ($0/32$) و خودتنظیمی تحصیلی ($0/35$) در رابطه بین ادراک از محیط یادگیری و عشق به یادگیری معنی‌دار است؛ بنابراین، می‌توان گفت که ادراک از محیط مدرسه، بهزیستی تحصیلی و خودتنظیمی تحصیلی از متغیرهای مهم و مؤثر بر عشق به یادگیری می‌باشند.

واژگان کلیدی: ادراک از محیط یادگیری، بهزیستی تحصیلی، خودتنظیمی تحصیلی، دانش‌آموز، عشق به یادگیری.

۱. دکتری فلسفه تعلیم و تربیت، مدرس دانشگاه فرهنگیان، یزد، ایران.

۲. کارشناسی ارشد آموزش ابتدایی، دانشکده علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

مقدمه

با رشد روزافزون و گسترش روان‌شناسی مثبت، سازه‌های مختلفی مطرح شده است، که عشق به یادگیری به عنوان یکی از مهم‌ترین این سازه‌ها، زمینه‌ساز افزایش موفقیت دانش‌آموزان و دانشجویان می‌باشد (Koivul, Saari & Villi, 2023). عشق به یادگیری به معنی داشتن حس کنجکاوی، انگیزه درونی، درک پیچیدگی‌های یادگیری، تلاش برای اصلاح خود و علاقه فردی است، که زمینه انرژی بالا برای یادگیری در عرصه تحصیل را فراهم می‌کند (قدم‌پور و دیگران، ۱۳۹۹). سازه عشق به یادگیری، به عنوان داشتن حس کنجکاوی، انگیزه درونی، پیچیدگی یادگیری و اصلاح خود و علائق تعریف شده است و در چهار مؤلفه پیچیدگی در یادگیری، اصلاح خود، چالش‌های موفقیت‌آمیز و علاقه به یادگیری مفهوم‌سازی شده است (ناظری، قائدرحمتی و کریمیان‌پور، ۱۴۰۱).

این سازه احساسات مثبت درباره یادگیری را تقویت و انجام فعالیت‌ها بدون اثرپذیری از تقویت بیرونی یا محیطی را فراهم می‌سازد و به افراد کمک می‌کند تا بتوانند بر موانع و شکست‌ها غلبه کنند (Jovanovic & Matejevic, 2018). عشق به یادگیری توانمندی‌ای است که به دانش‌آموز کمک می‌کند، تا نسبت به یادگیری مسائل جدید انگیزه بالایی داشته و علی‌رغم چالش‌ها، ناکامی‌ها، با توجه به توانایی و پشتکار، به اهداف تحصیلی خود دست پیدا کنند (Koivul, Saari & Villi, 2023). پژوهش‌گران این حوزه بر این باورند که عشق به یادگیری در فرد نیاز به یادگیری را ایجاد کرده و یادگیرنده را فعالانه به سمت یادگیری سوق می‌دهد و انگیزه و اشتیاق فرد به یادگیری را با بالا می‌برد (عابدینی بلترک و رضایی زارچی، ۱۴۰۰). فواید و پیامدهای مثبت این سازه فراتر از تحصیل بوده، به دوره‌های شغلی و بازنشستگی نیز تعمیم پیدا می‌کند (Arrigoitia & West, 2021)؛ بنابراین، شناسایی آن در بین دانش‌آموزان از اهمیت زیادی برخوردار خواهد بود.

موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان نقش مهمی در آینده هر کشوری دارد و توجه به عوامل مؤثر بر عشق آن‌ها به یادگیری و تحصیل اهمیت زیادی پیدا کرده است؛ زیرا عشق به

یادگیری نیاز و کنجکاوی دانش آموز به یادگیری را ایجاد کرده و تلاش آن‌ها در یادگیری را بیشتر می‌کند. از طرف دیگر، دانش آموزان به عنوان نسل آینده‌ساز جامعه، برای موفقیت در مسیر تحصیلی، ضروری است تا نسبت به یادگیری و تحصیل عشق داشته و عشق به یادگیری در آن‌ها در سطح بالایی باشد؛ بنابراین لازم است مسائل مربوط به این حوزه مورد واکاوی بیشتر قرار گیرد و متغیرهای مهم و مؤثر بر آن شناسایی شود.

پیشینه تحقیق

یوسفی افراشته، رضایی و صادقی پری (۱۴۰۰) در پژوهش خود، به نقش بهزیستی تحصیلی در عشق به یادگیری، اشاره کرده‌اند. بهزیستی تحصیلی یکی از مفاهیم مهم در نظام آموزشی است، که نقش مهمی در موفقیت و عملکرد تحصیلی دانش آموزان دارد (محمدی یوزباش کندی، لیوارجانی و حسینی‌نسب، ۱۳۹۹) و هدف آن ایجاد رابطه بین کارکردهای عاطفی و تحصیلی، به‌سازی رابطه یادگیرنده -مدرسه و ایجاد تغییرات موازی پیش‌رونده در یادگیری و محیط یادگیری مطرح شده است (سلیمی و دیگران، ۱۴۰۱). بهزیستی تحصیلی نگرش دانش آموزان به تحصیل است که در چهار بُعد ارزش مدرسه، فرسودگی نسبت به مدرسه، رضایت‌مندی تحصیلی و درآمیزی کار با مدرسه مفهوم‌سازی شده است (Belfi et al, 2021 و محمدزاده و دیگران، ۱۳۹۹)، بهزیستی تحصیلی را عاملی فراگیر و مداخله‌کننده در درگیری هیجانی و شناختی در محیط آموزشی تعریف کرده‌اند، که با احساس درگیری و کارآمدی در مقابل نیازهای تحصیلی ارتباط دارد. این سازه با ویژگی‌های مثبتی همچون تلاش تحصیلی، استقلال، انتخاب، خودمختاری، سلامت، امنیت و پاسخ‌های هیجانی مثبت همراه می‌باشد (سلیمی و دیگران، ۱۴۰۱). کمری سنقرآبادی، فولادچنگ و خرمایی (۱۳۹۹) و اصغرنژاد، مسعودیان و موسویان‌زاده (۱۴۰۱) نیز در پژوهش‌های خود، نشان دادند که بهزیستی تحصیلی می‌تواند بر عشق به یادگیری در دانش آموزان تأثیر داشته باشد.

قدم‌پور و دیگران (۱۳۹۹-ب) در پژوهش خود به رابطه بین خودتنظیمی تحصیلی و عشق به یادگیری اشاره کرده‌اند. خودتنظیمی تحصیلی یکی از مفاهیم مطرح در نظام‌های آموزشی معاصر است که به‌عنوان یکی از محورهای اساسی تعلیم و تربیت مورد توجه سیاست‌گذاران، معلمان، مربیان و والدین قرار گرفته و صاحب‌نظرانی همچون پتتریچ و

دانشگاه گیلان

زایندر^۱ (۲۰۰۰) و زیمرمن و شانک^۲ (۲۰۰۱) آن را در زمینه یادگیری مورد استفاده قرار داده‌اند (کیانی و کریمیان‌پور، ۱۳۹۸). خودتنظیمی تحصیلی به‌عنوان فرایند فعال نگه‌داشتن افکار، رفتارها و هیجان‌ها برای دستیابی به اهداف تعریف شده و افراد خودتنظیم کسانی هستند که اهدافی را برای خود انتخاب، راهبردهای مناسب یادگیری را گزینش، انگیزش خود را حفظ کرده، عملکرد خود را نظارت و ارزیابی می‌کنند (بزرگ‌پوری و دیگران، ۱۴۰۰). خودتنظیمی تحصیلی شامل فعالیت‌هایی همچون برنامه‌ریزی و تنظیم وقت، حضور و تمرکز حواس، سازماندهی، مرور و رمزگذاری اطلاعات به صورت راهبردی، ساختن یک محیط کاری مولد و استفاده از منابع اجتماعی مؤثر است (آریزی و فولادچنگ، ۱۴۰۱). نتایج پژوهش‌ها نشان داده است، دانش‌آموزانی که در فرآیند یادگیری خود از خودتنظیمی استفاده می‌کنند، تمرکز بیشتری بر روی عملکرد خود دارند و در انجام تکالیف، احساس شایستگی و توانایی دارند. آن‌ها سطح انگیزشی بالایی دارند و رفتارهای خودکنترلی آن‌ها در امر آموزش افزایش می‌یابد (شیرازی و دیگران، ۱۳۹۴)، همچنین، شارعی و دیگران (۱۴۰۰)، صیادی و سلیمانی (۱۴۰۱)، امیریان و دیگران (۱۴۰۰) و دیگران^۳ (۲۰۲۲) در پژوهش‌های خود نشان دادند، که خودتنظیمی تحصیلی می‌تواند عاملی مهم و مؤثر در عشق به یادگیری در دانش‌آموزان باشد.

ناظری، قائد رحمتی و کریمیان‌پور (۱۴۰۰) در پژوهش خود، به رابطه بین ادراک از محیط یادگیری و عشق به یادگیری در دانش‌آموزان اشاره کرده‌اند. فریزر^۴ (۲۰۱۵)، محیط یادگیری را به عنوان کلیه شرایط و امکانات فیزیکی، روانی، عاطفی، عوامل فرهنگی و اجتماعی تعریف می‌کند، که بر رشد و توسعه یادگیرنده در مدارس تأثیر دارد. بلوم محیط یادگیری را به‌عنوان شرایط، نیروها و محرک‌های بیرونی که فرد را به چالش می‌کشاند، تعریف کرده، آن را شامل شرایط و نیروهای فیزیکی، اجتماعی، فکری و ذهنی می‌داند (به نقل از صدری دمیرچی، کریمیان‌پور و دیگران، ۱۳۹۶).

محیط یادگیری در پنج بُعد مشغولیت (کیفیت تلاش فراگیران در جهت دستیابی به اهداف آموزشی)، عضویت (رابطه اجتماعی دوسویه میان دانش‌آموزان، کارکنان و معلمان

1. Pintrich, Zeidner
2. Zimmerman, Schunk
3. Zhang et al
4. Fraser

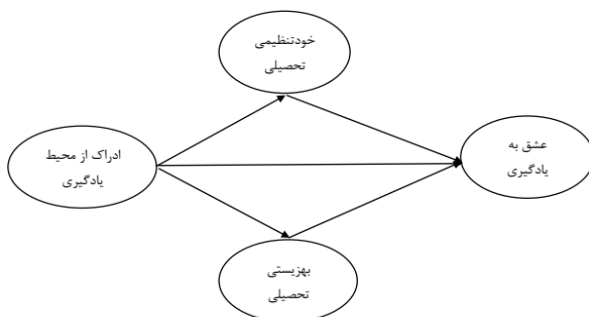
بررسی رابطه ادراک محیط و عشق یادگیری: نقش بهزیستی و خودتنظیمی در ...

مدرسه و هنجارهای حاکم بر مدرسه)، اصالت (دریافت حمایت از جانب همسالان و کارکنان مدرسه)، مالکیت (انعطاف‌پذیری در روش و فرایند تدریس و یادگیری و انتقال احساس مالکیت به دانش‌آموز) و حمایت (دریافت حمایت از جانب همسالان و کارکنان مدرسه) مفهوم‌سازی شده است (Guo et al, 2023). محیط یادگیری ادراک‌شده می‌تواند یادگیری دانش‌آموزان را تحت تأثیر قرار دهد. زمانی که دانش‌آموزان ادراک مثبتی از محیط کلاس خود پیدا می‌کنند، عملکرد تحصیلی بهتری خواهند داشت (قدم‌پور، قره‌ویسی و سلیمانی، ۱۴۰۲)؛ در واقع دانش‌آموزانی که تجربه‌های متنوع‌تری در محیط‌های آموزشی مدارس کسب می‌کنند، نسبت به سایر دانش‌آموزان که در محیط‌هایی با تجربه کمتر تحصیل می‌کنند، موفق‌تر خواهند بود (شیوندی و دیگران، ۱۴۰۱). ادراک دانش‌آموزان از مدرسه و کلاس، بر انگیزش تحصیلی و اجتماعی، باورهای مربوط به خود، راهبردهای یادگیری، شرکت در فعالیت‌های یادگیری، رفتارهای یاری‌طلبی، پیشرفت تحصیلی و عملکرد هیجانی آن‌ها تأثیر می‌گذارد (Mameli, Grazia & Passini, 2021، ناظری، قائدرحمتی و کریمیان‌پور، ۱۴۰۰، کارشکی، غلباش قره‌بلاغی اینالو و طاطاری ۱۳۹۵ و Bizimana, Mutangana & Mwesigye, 2022) در پژوهش خود نشان دادند که ادراک از محیط یادگیری بر عشق دانش‌آموزان به یادگیری تأثیر مثبت دارد.

مرور پژوهش‌های قبلی در این زمینه نشان می‌دهد، که این سازه و بررسی نقش متغیرهای ادراک از محیط یادگیری، بهزیستی تحصیلی و خودتنظیمی تحصیلی و روابط ساختاری بین آن‌ها مورد غفلت قرار گرفته است. مرور پژوهش‌ها نشان می‌دهد که ادراک از محیط یادگیری بر عشق به یادگیری تأثیر دارد؛ از طرف دیگر، ادراک از محیط یادگیری بر بهزیستی تحصیلی (نعمتی، بدری گرگری و کاتورانی، ۱۴۰۱) و خودتنظیمی تحصیلی (طلایی و دیگران، ۱۳۹۸) تأثیر دارد؛ بنابراین می‌توان گفت که بهزیستی تحصیلی و خودتنظیمی تحصیلی می‌توانند در رابطه بین ادراک از محیط یادگیری و عشق به یادگیری نقش میانجی داشته باشند؛ بنابراین، پژوهش حاضر با هدف بررسی ادراک از محیط مدرسه و عشق به یادگیری با نقش میانجی بهزیستی تحصیلی و خودتنظیمی تحصیلی در دانش‌آموزان متوسطه اول شهر یزد طراحی شد و سؤال اصلی پژوهش این است که آیا بهزیستی تحصیلی و

خودتنظیمی تحصیلی می‌توانند در رابطه بین ادراک از محیط یادگیری و عشق دانش‌آموزان متوسطه اول شهر یزد به یادگیری، نقش میانجی داشته باشند؟

شکل ۱: مدل مفهومی پژوهش

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ روش توصیفی از نوع هم‌بستگی به روش معادلات ساختاری است. جامعه آماری پژوهش شامل دانش‌آموزان دختر متوسطه اول مدارس دولتی و غیردولتی شهر یزد مشغول به تحصیل در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ به تعداد ۹۰۹۳ نفر، شامل ۷۵۹۷ دانش‌آموز مدارس دولتی و ۱۴۹۶ دانش‌آموز مدارس غیردولتی بودند. نمونه مطلوب براساس فرمول کوکران ۳۶۷ نفر بود، که برای افزایش تعمیم داده‌ها، تعداد ۳۷۰ نفر دانش‌آموز دختر با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای و براساس حجم جامعه، شامل ۳۰۷ نفر دانش‌آموز مدارس دولتی و ۶۳ نفر دانش‌آموز مدارس غیردولتی، به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. ملاک ورود به پژوهش، تحصیل در مدارس دولتی و غیردولتی و رضایت دانش‌آموزان برای شرکت در پژوهش و ملاک خروج عدم تمایل به شرکت در پژوهش و ناقص بودن پرسش‌نامه‌ها بود.

برای اجرای پژوهش ابتدا مجوز لازم برای اجرای پرسش‌نامه اخذ و پژوهش‌گر به مدارس مراجعه و به همراه پرسش‌نامه‌ها توضیحات لازم در اختیار دانش‌آموزان قرار گرفت و پس از تکمیل، پرسش‌نامه‌هایی که ناقص بودند از پروسه تحلیل حذف و ۳۷۰ پرسش‌نامه کامل وارد تحلیل شدند. برای تحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی (فراوانی، میانگین، انحراف استاندارد، ضریب هم‌بستگی پیرسون) و روش‌های آمار استنباطی (آزمون‌های نرمال

بودن) تحت نرم افزار اسپاس پی اس اس نسخه ۲۳ و برای بررسی برازش مدل نیز از نرم افزار پی ال اس استفاده شد.

ابزارهای پژوهش

پرسش نامه ادراک از محیط یادگیری؛ این پرسش نامه توسط سوئینی، سورنسن و کمیس^۱ (۱۹۹۴) طراحی شد. این پرسش نامه دارای ۴۵ سؤال و پنج بُعد مشغولیت، عضویت، اصالت، مالکیت و حمایت می باشد. نمره گذاری پرسش نامه در یک طیف پنج درجه ای لیکرتی از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۵) می باشد. حداقل نمره ۴۵ و حداکثر نمره ۲۲۵ است. روایی محتوایی پرسش نامه توسط سوئینی، سورنسن و کمیس (۱۹۹۴) مورد تأیید قرار گرفته و پایایی آن را ۰/۸۵ گزارش کرده اند. در روایی محتوایی پرسش نامه توسط اوضاعی، احمدی و عظیم پور (۱۴۰۰) ۰/۷۸ گزارش شده است. پایایی پرسش نامه در این پژوهش، با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۷۸ به دست آمده است.

پرسش نامه عشق به یادگیری؛ این پرسش نامه توسط مک فارلن^۲ (۲۰۰۳) برای سنجش عشق به یادگیری طراحی شده و دارای ۹ سؤال می باشد. نمره گذاری پرسش نامه براساس طیف پنج درجه ای لیکرت از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۵) است. حداقل نمره ۹ و حداکثر نمره ۴۵ می باشد. روایی محتوایی پرسش نامه توسط مک فارلن (۲۰۰۳) تأیید شده و پایایی آن را ۰/۸۹ گزارش کرده است. در ایران نیز فیضی جاریحانی و زینالی (۱۳۹۸) روایی محتوایی پرسش نامه را مورد تأیید قرار داده و پایایی آن را ۰/۷۶ گزارش کرده اند. پایایی پرسش نامه در این پژوهش با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۹۰ به دست آمده است.

پرسش نامه بهزیستی تحصیلی؛ برای جمع آوری داده های بهزیستی تحصیلی از پرسش نامه بهزیستی تحصیلی تومینین و دیگران (۲۰۱۲) استفاده شد. این پرسش نامه در ۳۱ سؤال و چهار بُعد ارزش مدرسه، فرسودگی نسبت به مدرسه، رضایت مندی از مدرسه و درآمیزی با کار مدرسه طراحی شده است. پاسخ گویی به پرسش نامه براساس طیف

1. Sweeney, Sorensen, Kemis
2. Farlen

پنج‌درج‌های لیکرت از هرگز (۱) تا همیشه (۵) می‌باشد. حداقل نمره ۳۱ و حداکثر نمره ۱۵۵ می‌باشد. تومینین و دیگران (۲۰۱۲)، روایی محتوایی پرسش‌نامه را مورد تأیید قرار داده و پایایی آن را ۰/۸۹ گزارش کرده‌اند. روایی محتوایی پرسش‌نامه نیز توسط مرادی و دیگران (۱۳۹۵) تأیید قرار شده و پایایی آن ۰/۹۴ گزارش شده است. پایایی این پرسش‌نامه در این پژوهش ۰/۸۲ به دست آمد.

پرسش‌نامه خودتنظیمی تحصیلی؛ این پرسش‌نامه توسط سواری و عربزاده (۱۳۹۲) در ۳۰ سؤال و ۶ بُعد راهبرد حافظه، هدف‌گزینی، خودارزیابی، کمک‌خواهی، مسئولیت‌پذیری و سازماندهی می‌باشد. پاسخ‌دهی به پرسش‌نامه براساس مقیاس لیکرتی پنج‌گزینه‌ای کاملاً مخالفم (۱)، مخالفم (۲)، بی‌نظر (۳)، موافقم (۴) و کاملاً موافقم (۵) طراحی شده است. حداقل نمره ۳۰ و حداکثر نمره ۱۵۰ است. روایی محتوایی آن پژوهش سواری و عربزاده (۱۳۹۲) مورد تأیید قرار گرفته و پایایی آن ۰/۸۷ گزارش شده است. پایایی این پرسش‌نامه در این پژوهش ۰/۸۵ به دست آمد.

یافته‌های پژوهش

در این پژوهش تعداد ۳۷۰ دانش‌آموز دختر مشارکت داشتند. میانگین سنی دانش‌آموزان ۱۴/۷۴ و انحراف معیار آن ۲/۵۴ بود.

جدول ۱: آماره توصیفی و نرمال بودن داده‌های پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشدگی
۱- ادراک از محیط یادگیری	۱۶۸/۴۱	۲۸/۵۳	۰/۷۱	۱/۵۴
۲- بهزیستی تحصیلی	۱۲۳/۲۶	۲۲/۴۱	۰/۲۲	۰/۴۵
۳- خودتنظیمی تحصیلی	۱۲۱/۱۹	۱۸/۵۸	۱/۳۹	۱/۶۴
۴- عشق به یادگیری	۲۹/۲۵	۵/۵۶	۰/۱۸	۱/۱۷

همان‌گونه که در جدول شماره ۱ مشاهده می‌شود، میانگین و انحراف استاندارد عشق به یادگیری به ترتیب برابر ۲۹/۲۵ و ۵/۵۶، میانگین و انحراف استاندارد ادراک از محیط یادگیری به ترتیب برابر ۱۶۸/۴۱ و ۲۸/۵۳، میانگین و انحراف استاندارد بهزیستی تحصیلی به ترتیب برابر ۱۲۳/۲۶ و ۲۲/۴۱ و میانگین و انحراف استاندارد متغیر خودتنظیمی تحصیلی به ترتیب برابر با ۱۲۱/۱۹ و ۱۸/۵۸ و میانگین و انحراف استاندارد متغیر عشق به یادگیری

بررسی رابطه ادراک محیط و عشق یادگیری: نقش بهزیستی و خودتنظیمی در ...

۲۹/۲۵ و ۵/۵۶ بود. نتایج بررسی نرمال بودن داده‌ها با استفاده از آزمون چولگی و کشیدگی، نشان داد، که داده‌های به دست آمده در بازه (۲- تا ۲+) قرار دارند، که نشان از نرمال بودن داده می‌باشد. برای بررسی هم‌خطی بودن متغیرها از شاخص VIF استفاده شد. نتایج بررسی شاخص VIF برای همه متغیرها نشان داد که این شاخص کمتر از ۲/۵ است و هم‌خطی بین متغیرها وجود ندارد؛ همچنین از آزمون دوربین واتسون بررسی برای استقلال داده استفاده شد. نتایج آزمون دوربین واتسون نشان داد، که شاخص بین ۱/۵ تا ۲/۵ قرار دارد و نشان از استقلال باقی‌مانده و خطاها می‌باشد.

جدول ۲: ماتریس هم‌بستگی پیرسون بین متغیرهای پژوهش

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	
۱	۱																			۱. ادراک از محیط یادگیری
۲		۱																		۲. مشغولیت
۳			۱																	۳. عضویت
۴				۱																۴. حمایت
۵					۱															۵. اصالت
۶						۱														۶. مالکیت
۷							۱													۷. بهزیستی تحصیلی
۸								۱												
۹									۱											
۱۰										۱										
۱۱											۱									
۱۲												۱								
۱۳													۱							
۱۴														۱						
۱۵															۱					
۱۶																۱				
۱۷																	۱			
۱۸																		۱		
۱۹																			۱	

بررسی رابطه ادراک محیط و عشق یادگیری: نقش بهزیستی و خودتنظیمی در ...

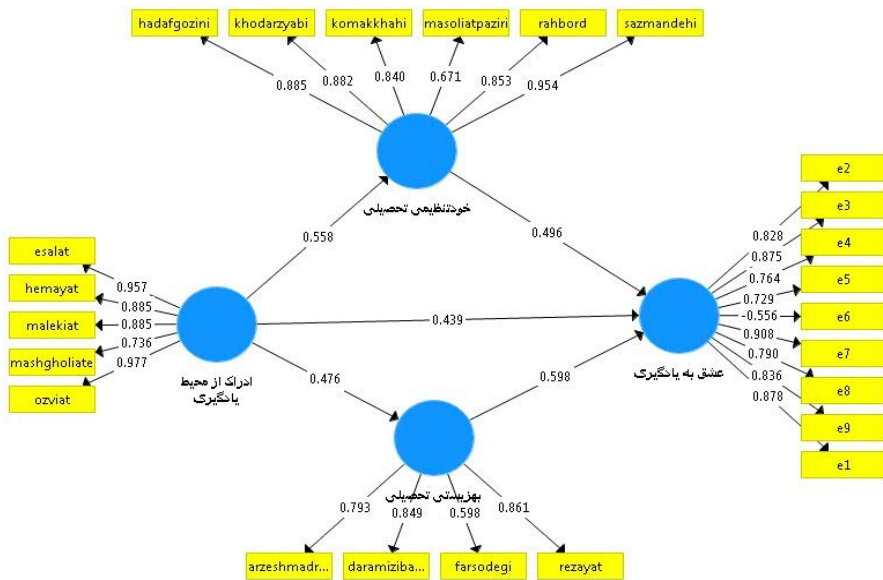
آزمون ضریب همبستگی پیرسون برای همبستگی بین متغیرها نشان داد، بین ادراک از محیط یادگیری با عشق به یادگیری ($r=0/56$, $p \leq 0/01$)، بین بهزیستی تحصیلی با عشق به یادگیری ($r=0/51$, $p \leq 0/01$)، بین خودتنظیمی تحصیلی با عشق به یادگیری ($r=0/47$, $p \leq 0/01$) و بین ادراک از محیط یادگیری با بهزیستی تحصیلی ($r=0/44$, $p \leq 0/01$) و بین ادراک از محیط یادگیری با خودتنظیمی تحصیلی ($r=0/42$, $p \leq 0/01$) رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد.

جدول ۳. آلفای کرونباخ، پایایی مرکب و متوسط واریانس استخراج شده متغیرهای پژوهش

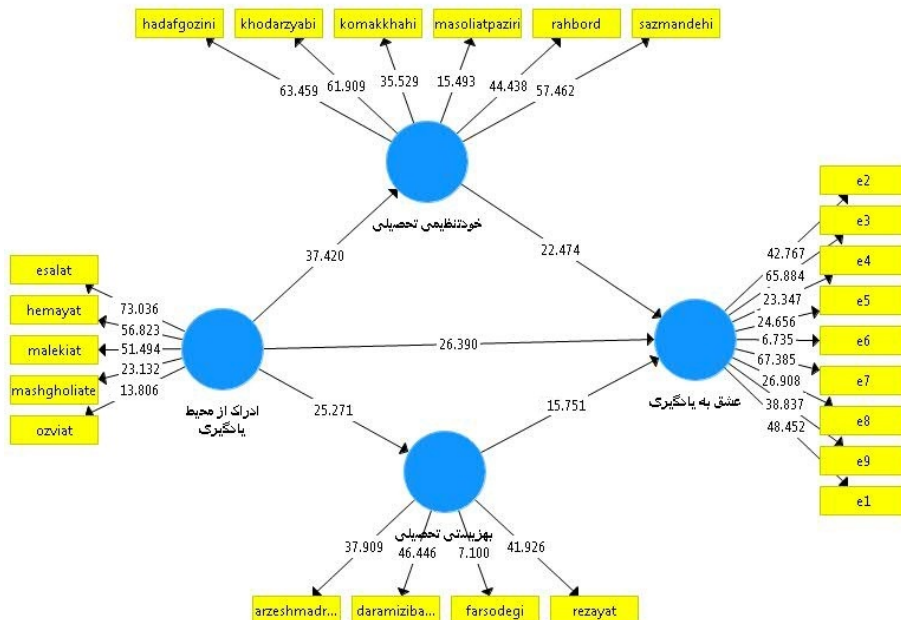
متغیر	آلفای کرونباخ	پایایی مرکب	متوسط واریانس استخراج شده	وضعیت
ادراک از محیط یادگیری	۰/۷۸	۰/۸۸	۰/۵۸	قابل قبول
خودتنظیمی تحصیلی	۰/۸۵	۰/۸۴	۰/۵۱	قابل قبول
بهزیستی تحصیلی	۰/۸۲	۰/۸۱	۰/۵۵	قابل قبول
عشق به یادگیری	۰/۹۰	۰/۸۹	۰/۵۶	قابل قبول

همان‌گونه که در جدول شماره ۲ مشاهده می‌شود، آلفای کرونباخ و پایایی مرکب برای همه متغیرهای پژوهش بالاتر از ۰/۷ بوده و وضعیت مطلوبی دارند. همچنین بررسی روایی همگرا (AVE) برای همه متغیرها نشان داد، که همه متغیرهای پژوهش بالاتر از ۰/۵ بوده و وضعیت قابل قبولی دارند. نتایج آزمون فروئل لانکر نیز نشان داد، جذر میانگین استخراج شده (AVE) بیشتر از حداکثر وابستگی آن متغیر پنهان با متغیرهای پنهان دیگر است و روایی واگرایی متغیرها نیز تأیید می‌شود. برای بررسی برازش مدل از شاخص GOF (شاخص نیکویی برازش) استفاده شد. حصول عدد ۰/۳۷ برای شاخص GOF نشان می‌دهد که مدل از برازش نسبتاً خوبی برخوردار است.

شکل ۱: ضریب مسیر و برازش مدل ساختاری با استفاده از مقادیر استاندارد

شکل ۲: برازش مدل ساختاری با استفاده از ضریب معناداری

بررسی رابطه ادراک محیط و عشق یادگیری: نقش بهزیستی و خودتنظیمی در ...

جدول ۴: محاسبه اثرات مستقیم و غیرمستقیم

از	به	اثر مستقیم	T	
ادراک از محیط یادگیری	عشق به یادگیری	۰/۴۳	۲۶/۳۹	
خودتنظیمی تحصیلی	عشق به یادگیری	۰/۴۹	۲۲/۴۷	
بهزیستی تحصیلی	عشق به یادگیری	۰/۵۹	۱۵/۷۵	
ادراک از محیط یادگیری	خودتنظیمی تحصیلی	۰/۵۵	۳۷/۴۲	
ادراک از محیط یادگیری	بهزیستی تحصیلی	۰/۴۷	۲۵/۲۷	
بررسی نقش میانجی متغیرها (آزمون سوبل)				
از	به	ضریب مسیر	T	SIG
ادراک از محیط یادگیری	عشق به یادگیری (میانجی خودتنظیمی تحصیلی)	۰/۳۵	۳/۱۷	۰/۰۱
ادراک از محیط یادگیری	عشق به یادگیری (میانجی بهزیستی تحصیلی)	۰/۳۲	۳/۶۲	۰/۰۱
ارزیابی کلی مدل		آماره	وضعیت	
شاخص نیکویی برازش (GOF)		۰/۳۷	قوی	

همان‌گونه که در جدول شماره ۳ مشاهده می‌شود، نتایج تحلیل داده‌ها برای بررسی فرضیه اول مبنی بر تأثیر ادراک از محیط یادگیری بر عشق به یادگیری نشان داد، که بار عاملی استاندارد متغیر ادراک از محیط یادگیری، بر عشق به یادگیری، برابر با ۰/۴۳ و بار عاملی آماره t نیز ۲۶/۳۹ به دست آمده است، که نشان می‌دهد هم‌بستگی مشاهده‌شده معنادار است؛ بنابراین، فرضیه اول پژوهش تأیید می‌شود. نتایج تحلیل داده‌ها برای بررسی فرضیه دوم مبنی بر تأثیر خودتنظیمی تحصیلی بر عشق به یادگیری نشان داد که بار عاملی استاندارد متغیر خودتنظیمی تحصیلی بر عشق به یادگیری برابر با ۰/۴۹ و بار عاملی آماره t نیز ۲۲/۴۷ به دست آمده است، که نشان می‌دهد هم‌بستگی مشاهده‌شده معنادار می‌باشد. نتایج تحلیل داده‌ها برای بررسی فرضیه سوم مبنی بر تأثیر بهزیستی تحصیلی بر عشق به یادگیری، نشان داد که بار عاملی استاندارد متغیر بهزیستی تحصیلی بر عشق به یادگیری برابر با ۰/۵۹ و بار عاملی آماره t نیز ۱۵/۷۵ به دست آمده است، که نشان می‌دهد، هم‌بستگی مشاهده‌شده معنادار می‌باشد. نتایج تحلیل داده‌ها برای بررسی فرضیه چهارم، مبنی بر تأثیر

ادراک از محیط یادگیری بر خودتنظیمی تحصیلی نشان داد، که بار عاملی استاندارد متغیر ادراک از محیط یادگیری و خودتنظیمی تحصیلی برابر با $0/55$ و بار عاملی آماره t نیز $37/42$ به دست آمده است، که نشان می‌دهد هم‌بستگی مشاهده شده معنادار می‌باشد.

نتایج تحلیل داده‌ها برای بررسی فرضیه پنجم نشان داد که بار عاملی استاندارد متغیر ادراک از محیط یادگیری بر بهزیستی تحصیلی برابر با $0/47$ و بار عاملی آماره t نیز $25/27$ به دست آمده است که نشان می‌دهد، هم‌بستگی مشاهده شده معنادار می‌باشد؛ همچنین اثر غیرمستقیم ادراک از محیط یادگیری، بر عشق به یادگیری، با نقش میانجی خودتنظیمی تحصیلی برابر با $0/35$ در سطح $(0/01)$ و اثر غیرمستقیم ادراک از محیط یادگیری بر عشق به یادگیری، با نقش میانجی بهزیستی تحصیلی برابر با $0/32$ در سطح $(0/01)$ معنی می‌باشند و بررسی آزمون سوبل برای معنی دار بودن نقش میانجی نشان داد که نقش هر دو متغیر میانجی معنی دار می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش با هدف بررسی ادراک از محیط مدرسه و عشق به یادگیری نقش میانجی بهزیستی تحصیلی و خودتنظیمی تحصیلی در دانش‌آموزان شهر یزد انجام گرفت. نتایج تحلیل داده‌ها برای فرضیه اول نشان داد که ادراک از محیط یادگیری بر عشق به یادگیری تأثیر دارد. این نتیجه با نتایج پژوهش‌های ناظری، قائدرحمتی و کریمیان‌پور (۱۴۰۰)، کارشکی، غلباش قره‌بلاغی اینالو و طاطاری (۱۳۹۵) و بیزمانا و دیگران (۲۰۲۲) مبنی بر رابطه بین ادراک از محیط یادگیری و عشق به یادگیری هم‌سو می‌باشد و می‌توان گفت که ادراک از محیط یادگیری و مؤلفه‌های آن می‌تواند زمینه‌ساز افزایش عشق به یادگیری در دانش‌آموزان باشد. در تبیین این فرضیه می‌توان گفت که محیط کلاس و یادگیری و ادراک دانش‌آموز از آن عاملی مهم و تأثیرگذار بر عملکرد تحصیلی و فرآیندهای شناختی و باورهای دانش‌آموز در حوزه تحصیل است و شور و اشتیاق آنها به یادگیری را بیشتر می‌کند (حیرانی و موسوی، ۱۴۰۱).

در واقع ادراک مثبت دانش‌آموزان از محیط یادگیری زمینه‌ساز بهبود عملکرد تحصیلی و افزایش عشق به یادگیری است و هرچه این ادراک مثبت‌تر باشد نگرش مثبت‌تری به کلاس

بررسی رابطه ادراک محیط و عشق یادگیری: نقش بهزیستی و خودتنظیمی در ...

و یادگیری داشته، تعامل و مشارکت آن‌ها در کلاس بیشتر می‌شود. از طرف دیگر، از نقش مؤلفه‌های ادراک از محیط یادگیری در افزایش عشق به یادگیری نیز نباید غافل شد. چنانچه دانش‌آموز در کلاس چالش را تجربه کند و از کلاس لذت ببرد و خود را عضوی از کلاس بداند و به آن افتخار کند، نسبت به کلاس و یادگیری، عشق و شور و حال بیشتری تجربه می‌کند.

نتایج تحلیل داده‌ها برای بررسی فرضیه دوم نشان داد که خودتنظیمی تحصیلی بر عشق به یادگیری تأثیر دارد. این نتیجه با نتایج پژوهش‌های شاعری و دیگران (۱۴۰۰)، صیادی و سلیمانی (۱۴۰۱)، امیریان و دیگران (۱۴۰۰) و ژانگ و دیگران (۲۰۲۲) مبنی بر رابطه بین خودتنظیمی تحصیلی و عشق به یادگیری هم‌سو است. در تبیین این یافته، می‌توان گفت خودتنظیمی تحصیلی به دانش‌آموز کمک می‌کند، با تنظیم و کاربرد مناسب افکار و احساسات خود، تلاش خود برای تحقق اهداف را بیشتر کرده و با پیش‌بینی شرایط لازم برای تحقق اهداف، ضمن مساعدسازی موقعیت، با موقعیت جدید سازگار شوند و این سازگاری می‌تواند در آنها عشق به یادگیری ایجاد کند. در واقع دانش‌آموزانی که خودتنظیمی بالایی دارند، با انتقال مهارت‌های خویش به محیط‌های جدید، از فرصت‌ها استفاده کرده، بر اقدامات خود نظارت می‌کنند و مسیر موفقیت را طی کرده، زودتر از سایر دانش‌آموزان موفقیت تحصیلی را کسب می‌کنند که این موضوع می‌تواند شور و عشق آنها به یادگیری را افزایش دهد (احمدی و دیگران، ۱۴۰۲)؛ در واقع دانش‌آموزان با خودتنظیمی بالا در عملکرد تحصیلی پرنرژی‌تر بوده، با غلبه بر مشکلات و چالش‌های تحصیلی، عشق بیشتری به یادگیری را تجربه می‌کنند.

نتایج تحلیل داده‌ها برای بررسی فرضیه سوم نشان داد که بین بهزیستی تحصیلی و عشق به یادگیری، رابطه معناداری وجود دارد. این نتیجه با نتایج پژوهش‌های کمری سنقرآبادی، فولادچنگ و خرمایی (۱۳۹۹)، اصغرنژاد، مسعودیان و موسویان‌زاده (۱۴۰۱) و وبر و دیگران (۲۰۱۶) مبنی بر رابطه بین بهزیستی تحصیلی و عشق به یادگیری هم‌سو است. در رابطه با تأیید این فرضیه، می‌توان گفت که بهزیستی تحصیلی وضعیتی است که در آن دانش‌آموز نگرش مثبتی نسبت به مدرسه دارد و این نگرش نقش برجسته‌ای در نتایج و

عملکرد تحصیلی دانش‌آموز داشته، پیشرفت تحصیلی او را میسر می‌سازد. در واقع دانش‌آموزانی که بهزیستی تحصیلی بیشتری دارند، انگیزه بالایی برای مشارکت در امور مدرسه و کلاس و در یادگیری دارند و انگیزه بالا به آنان کمک می‌کند تا خود را به عنوان عضوی از مدرسه تصور کرده، با شور و اشتیاق بیشتری در کلاس و مدرسه حاضر شوند و عشق بالایی به یادگیری پیدا کنند.

نتایج تحلیل داده‌ها برای بررسی فرضیه چهارم نشان داد که بین ادراک از محیط یادگیری و خودتنظیمی تحصیلی، رابطه معناداری وجود دارد. این نتیجه با نتایج پژوهش طلایی و دیگران (۱۳۹۸) مبنی بر رابطه بین ادراک از محیط یادگیری و خودتنظیمی تحصیلی هم‌سو می‌باشد. در تبیین رابطه بین ادراک از محیط یادگیری و خودتنظیمی تحصیلی، می‌توان گفت که چنانچه دانش‌آموزان در کلاس ادراک مثبتی از کلاس داشته باشند و جو حمایتی و عدالت در کلاس را تجربه کنند، از تلاش کردن برای یادگیری و موفقیت و شکست در آن لذت می‌برند. در واقع دانش‌آموزانی که ادراک مثبتی از کلاس داشته باشند، می‌توانند بر حمایت معلم تأکید کرده، تلاش‌ها و استعدادها را در مسیر موفقیت تحصیلی مدیریت کرده و افکار و باورهای خود در این زمینه را بر پیشرفت خود متمرکز کنند. در واقع ادراک مثبت از محیط مدرسه به دانش‌آموز کمک می‌کند تا مهارت‌های خودتنظیمی تحصیلی خود را رشد دهد.

نتایج تحلیل داده‌ها برای بررسی فرضیه پنجم نشان داد که بین ادراک از محیط یادگیری و بهزیستی تحصیلی رابطه معناداری وجود دارد. این نتیجه با نتایج پژوهش نعمتی، بدری گرگری و کاتورانی (۱۴۰۱) مبنی بر رابطه بین ادراک از محیط یادگیری و بهزیستی تحصیلی هم‌سو می‌باشد. در تأیید رابطه بین ادراک از محیط یادگیری و بهزیستی تحصیلی می‌توان گفت که محیط کلاس، روش تدریس معلمان، امکانات محیط یادگیری و ادراک دانش‌آموز از آن تأثیر قابل توجهی بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان خواهد داشت. در واقع فضای کلاس و تنوع منابع یادگیری کلاس به دانش‌آموزان در تحقق اهداف تحصیلی کمک می‌کند و نگرش آن‌ها به درس و مدرسه و تحصیل را بهبود می‌بخشد و با افزایش نگرش مثبت دانش‌آموز به درس و مدرسه، بهزیستی تحصیلی آن‌ها افزایش پیدا می‌کند. به‌طور کلی

می‌توان گفت که کلاس محیطی اجتماعی است که تعیین‌کننده رابطه و تعامل و مشارکت دانش‌آموز در یادگیری خواهد بود و ادراک مثبت از این محیط می‌تواند به دانش‌آموز کمک کند تا بیشتر با محیط خود درگیر شده و بهزیستی تحصیلی بالایی تجربه کند.

همچنین نتایج تحلیل داده‌ها برای بررسی نقش میانجی متغیرهای بهزیستی تحصیلی و خودتنظیمی تحصیلی نشان داد که نقش میانجی هر دو متغیر معنادار می‌باشد و ادراک از محیط یادگیری بر عشق به یادگیری از طریق متغیرهای بهزیستی تحصیلی و خودتنظیمی تحصیلی اثر غیرمستقیم دارد. در تبیین این فرضیه می‌توان گفت که ادراک از محیط یادگیری که از یادگیری سازنده‌گرا گرفته شده است، به دانش‌آموز کمک می‌کند تا با ادراک مثبت از محیط کلاس خود، بتواند به صورت شناختی و هیجانی با چالش‌های کلاسی درگیر شده، بهزیستی تحصیلی بالایی تجربه کند؛ همچنین این ادراک مثبت زمینه‌ساز شکل‌گیری و رشد مهارت‌های خودتنظیمی تحصیلی و نظارت دانش‌آموز بر فرآیند یادگیری شده و در این زمینه تسهیل‌گر می‌باشد؛ از طرف دیگر، هم بهزیستی تحصیلی و هم خودتنظیمی تحصیلی متغیرهای تحصیلی هستند که می‌توانند زمینه‌ساز افزایش عشق به یادگیری باشند و به دانش‌آموز کمک می‌کنند تا با شور و اشتیاق بیشتری در کلاس حاضر شده نسبت به کلاس و یادگیری عشق داشته باشد؛ بنابراین می‌توان نقش میانجی خودتنظیمی تحصیلی و بهزیستی تحصیلی را در رابطه بین ادراک از محیط یادگیری با عشق به یادگیری تبیین کرد.

با توجه به نتایج پژوهش، پیشنهاد می‌شود مدیران و معلمان تلاش کنند، تا با فراهم کردن جوی مثبت در کلاس، ادراک دانش‌آموزان از کلاس را مثبت‌تر کرده، میزان عشق به یادگیری، بهزیستی تحصیلی و خودتنظیمی تحصیلی را در آنها افزایش دهند؛ همچنین پیشنهاد می‌شود با برگزاری کارگاه آموزشی مهارت‌های خودتنظیمی تحصیلی، زمینه‌ساز افزایش عشق به یادگیری در دانش‌آموزان فراهم گردد. لازم به ذکر است این پژوهش در بین دانش‌آموزان دختر متوسطه اول شهر یزد انجام گرفته است و در تعمیم آن به سایر دانش‌آموزان باید احتیاط به خرج داد.

B B B

منابع و مأخذ

- احمدی، محمدسعید؛ معصومی جهندی، حسین؛ حجازی، مسعود و وکیلی، محمدمسعود (۱۴۰۲). «پیش‌بینی اشتیاق تحصیلی براساس راهبردهای یادگیری خودتنظیمی و هیجان تحصیلی در دانشجویان پزشکی». *راهبردهای آموزش در علوم پزشکی*. ۱۶ (۲): ۱۱۵-۱۲۳.
- آریزی، محسن و فولادچنگ، محبوبه (۱۴۰۱). «رابطه امید به تحصیل با بهزیستی تحصیلی در دوران آموزش مجازی؛ بررسی نقش واسطه‌ای خودتنظیمی تحصیلی». *آموزش و ارزش‌یابی*. ۵۹ (۴): ۹۳-۱۲۲.
- اصغرنژاد، نجف؛ مسعودیان، پریسا و موسویان‌زاده، عالم (۱۴۰۱). «بررسی رابطه اشتیاق به مدرسه و فرهنگ مدرسه با بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان دختر متوسطه اول و دوم شهر دهدشت». *نظریه و عمل در تربیت معلمان*. ۸ (۱۴): ۱۶۱-۱۸۶.
- امیریان، لیلیا؛ فرخچه، مهدی؛ پادروند، پیمان؛ سپهوند، فرحناز و وفاپور، حسنا (۱۴۰۰). «تأثیر آموزش راهبردهای یادگیری خودتنظیمی بر اشتیاق تحصیلی، نگرش به خلاقیت و انسجام تحصیلی دانشجویان علوم پزشکی لرستان». *راهبردهای توسعه در آموزش پزشکی*. ۸ (۱): ۲۳-۳۲.
- اوضاعی، نسرین؛ احمدی، غلامعلی و عظیم‌پور، احسان (۱۴۰۰). «تأثیر ادراک از محیط یادگیری و درگیری تحصیلی بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان پسر دوره دوم متوسطه: نقش میانجی‌گری خودکارآمدی تحصیلی». *دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی*. ۲۲ (۱): ۱۶۸-۱۸۱.
- بزرگ‌پوری، مروارید؛ کورش‌نیا، مریم؛ رضایی، آذرمیدخت و کاظمی، سلطانعلی (۱۴۰۰). «نقش واسطه‌گری ارضای نیازهای اساسی روان‌شناختی در رابطه بین ادراک از محیط کلاس و خودتنظیمی تحصیلی». *مطالعات آموزش و یادگیری*. ۱۳ (۱): ۸۱-۹۶.
- حیرانی، طیبه و موسوی، فرانک (۱۴۰۱). «ادراک از محیط کلاس درس و رابطه آن با اشتیاق تحصیلی». *نوآوری‌های مدیریت آموزشی*. ۱۷ (۳): ۶۵-۸۰.
- سلیمی، مهرداد؛ جدیدی، هوشنگ؛ مروتی، ذکراالله و تقوایی‌نیا، علی (۱۴۰۱). «اثر بخشی مدل علی مبتنی بر بهزیستی مدرسه بر رضایت تحصیلی دانش‌آموزان پایه سوم متوسطه اول شهرستان اسلام‌آباد غرب». *روش‌ها و مدل‌های روان‌شناختی*. ۱۴ (۵): ۱۵-۲۶.
- سواری، کریم و عرب‌زاده، شیما (۱۳۹۲). «ساخت و تعیین ویژگی‌های روان‌سنجی پرسش‌نامه خودتنظیمی تحصیلی». *روان‌شناسی مدرسه*. ۲ (۲): ۷۵-۹۲.
- شاعری، آمنه، بابازاده، زهرا، مهدیانی، زینت و فتحی کرکرق، فرشید. (۱۴۰۰). "بررسی نقش میانجیگر خودتنظیمی تحصیلی در تأثیر سرزندگی تحصیلی بر اشتیاق تحصیلی در دانش‌آموزان متوسطه دوم شهرستان اردبیل". *مشاوره مدرسه*. ۳ (۲): ۱۴-۵۱.

بررسی رابطه ادراک محیط و عشق یادگیری: نقش بهزیستی و خودتنظیمی در ...

- شیرازی تهرانی، علی‌رضا، غضنفری، فیروزه و جاودانی، مریم. (۱۳۹۴). رابطه جهت‌گیری هدف، یادگیری خودتنظیمی با عملکرد تحصیلی دانشجویان. **پویش در آموزش علوم**

تربیتی و مشاوره، ۲۵(۱): ۳۴-۴۲

- شیوندی چلیچه، کامران؛ حسونند، فضل‌الله؛ قلمی، زهرا و نفر، زهرا. (۱۴۰۱). «بررسی اثربخشی آموزش مهارت‌های زندگی (حل مسئله و تصمیم‌گیری) بر هوش بین فردی، عشق به یادگیری و خودکنترلی در دانش‌آموزان پسر». **جامعه‌شناسی آموزش و پرورش**. ۸(۲): ۵۷-۶۶.

- صدری دمیرچی، اسماعیل؛ کریمیان‌پور، غفار و جلیلیان، سهیلا (۱۳۹۶). «پیش‌بینی سرزندگی تحصیلی براساس ادراک از محیط یادگیری و سرسختی روان‌شناختی در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه». **راهبردهای آموزش در علوم پزشکی**. ۱۰(۵): ۳۶۴-۳۷۴.

- صیادی، یاسر و سلیمانی، حبیب (۱۴۰۱). «بررسی رابطه میان خودکارآمدی تحصیلی و اشتیاق تحصیلی با توجه به نقش میانجی خودتنظیمی در میان دانشجویان رشته زبان انگلیسی». **تدریس پژوهی**. ۱۰(۱): ۸۱-۱۰۶.

- طلایی، خداکرم؛ سعدی‌پور، اسماعیل؛ اسدزاده، حسن و ابراهیمی قوام، صغری (۱۳۹۸). «روابط ادراک از محیط کلاس درس و معلم - تنظیمی تحصیلی با عملکرد تحصیلی از طریق خودتنظیمی یادگیری». **راهبردهای آموزش در علوم پزشکی**. ۱۲(۴): ۹۵-۱۰۶.

- عابدینی بلترک، میمنت و رضایی زارچی، ملوکه (۱۴۰۰). «بررسی تأثیر آموزش هنر با رویکرد تربیت هنری بر علاقه به درس هنر و عشق به یادگیری». **مطالعات برنامه‌درسی**. ۱۶(۶۰): ۱۲۷-۱۴۶.

- فیضی جاریحانی، فرانک و زینالی، علی (۱۳۹۸). «مدل رفتار مدنی تحصیلی دانش‌آموزان دبیرستانی؛ نقش عشق به یادگیری و اشتیاق تحصیلی با میانجی‌گری شکفتگی تحصیلی». **پژوهش‌های آموزش و یادگیری**. ۱۶(۲): ۱۰۳-۱۱۳.

- قدم‌پور، عزت‌الله؛ حسونند، فضل‌الله؛ عبداللهی‌مقدم، مریم و شاکرمی، امین (۱۳۹۹-الف). «تبیین مدل سرزندگی تحصیلی بر اساس خودناتوان‌سازی با میانجی‌گری عشق به یادگیری، عزت‌نفس و مهارت‌های خودتنظیمی». **روان‌شناسی تربیتی**. ۱۶(۵۷): ۹۵-۷۱.

- قدم‌پور، عزت‌الله؛ درخشان‌فر، روح‌الله؛ پادروند، حافظ و قربانی، مریم (۱۳۹۹-ب). «مقایسه اهمال‌کاری تحصیلی و خودتنظیمی تحصیلی در دانش‌آموزان پسر مصروع و غیرمصروع». **روان‌شناسی مدرسه و آموزشگاه**. ۹(۱): ۱۷۳-۱۸۸.

- قدم‌پور، عزت‌الله؛ قره‌ویسی سمیرا و سلیمانی مجید (۱۴۰۲). «بررسی رابطه ادراک از محیط کلاس درس و سرزندگی تحصیلی: نقش واسطه‌ای پیوند با مدرسه». **تعلیم و تربیت**. ۳۹(۱): ۱۷۳-۱۸۸.

- کارشکی، حسین؛ غلباش قره‌بلاغی اینالو، سمانه و طاطاری، یونس (۱۳۹۵). «نقش ادراک از محیط یادگیری ساختن‌گرا بر مؤلفه‌های اهداف پیشرفت دانشجویان». **رویکردهای نوین آموزشی**. ۱۱ (۱): ۱-۲۰.
- کمری سنقرآبادی، سامان؛ فولادچنگ، محبوبه و خرمایی، فرهاد (۱۳۹۹). «تبیین علی‌به‌زیستی تحصیلی براساس شناخت اجتماعی، اهداف پیشرفت اجتماعی و هیجان‌های مثبت تحصیلی و اجتماعی». **روان‌شناسی تربیتی**. ۱۴ (۱): ۸۹-۱۰۳.
- کیانی، احمدرضا و کریمیان‌پور، غفار. (۱۳۹۸). «نقش کیفیت زندگی در مدرسه و خودتنظیمی تحصیلی در پیش‌بینی سرزندگی تحصیلی دانش‌آموزان». **روان‌شناسی مدرسه و آموزشگاه**. ۸ (۱): ۱۷۳-۱۹۸.
- محمدزاده، مریم؛ افتخار صعادی، زهرا؛ بختیارپور، سعید و جوهری‌فرد، رضا. (۱۳۹۹). بررسی تعدیل‌کنندگی وابستگی به تلفن همراه در آزمون مدل پیش‌بینی نشاط ذهنی براساس حمایت اجتماعی و ناگویی خلقی با میانجی‌گری اهمال‌کاری تحصیلی. **روش‌ها و مدل‌های روان‌شناختی**. ۱۱ (۴۲): ۱۱۵-۱۳۱.
- محمدی یوزباش کندی، فاطمه؛ لیوارجانی، شعله و حسینی‌نسب، داوود (۱۳۹۹). «رابطه حس انسجام و خوددل‌سوزی با بهزیستی تحصیلی: نقش میانجی خودآگاهی هیجان». **پژوهش‌های نوین روان‌شناختی**. ۵ (۶۰): ۱۸-۳۱.
- مرادی، مرتضی؛ سلیمانی خشاب، عباسعلی؛ شهاب‌زاده، صدیقه؛ صباغیان بغدادآباد، حمید و دهقانی‌زاده، محمدحسین (۱۳۹۵). «آزمون ساختار عاملی و سنجش هم‌سانی درونی نسخه‌ی ایرانی پرسشنامه‌ی بهزیستی تحصیلی». **اندازه‌گیری تربیتی**. ۷ (۲۶): ۱۲۳-۱۴۸.
- ناظری، شاپسته؛ قائدرحمتی، معصومه و کریمیان‌پور، غفار (۱۴۰۱). «بررسی رابطه‌ی ادراک از محیط یادگیری با عشق به یادگیری: نقش میانجی خوش‌بینی تحصیلی در بین دانش‌آموزان». **مشاوره‌ی مدرسه**. ۱ (۱): ۱-۱۸.
- نعمتی، شهروز؛ بدری گرگری، رحیم و کاتورانی، آرام (۱۴۰۱). «رابطه‌ی بهزیستی روان‌شناختی و سرزندگی تحصیلی با ادراک دانش‌آموزان از محیط کلاس». **روان‌شناسی مدرسه و آموزشگاه**. ۱۱ (۱): ۱۱۳-۱۲۷.
- یوسفی افراشته، مجید؛ رضایی، شمسی و صادقی پری، ترانه (۱۴۰۰). «بررسی ارتباط بین بهزیستی تحصیلی با رویکردهای یادگیری و شیفتگی تحصیلی در دانشجویان علوم پزشکی زنجان». **دانشگاه علوم پزشکی سبزوار**. ۲۸ (۲): ۲۸۷-۲۹۳.
- Belfi, B.; Goos, M.; Fraine, B. & Damme, J. (2012). "The effect of class composition by gender and ability on secondary school students' school well-being and academic self-concept: A literature review". *Educational Research Review*. 7 (12): 58-65.

- Bizimana, E.; Mutangana, D. & Mwesigye, A. (2022). "Students' Perceptions of the Classroom Learning Environment and Engagement in Cooperative Mastery Learning-Based Biology Classroom Instruction". *Education Research International*. 14 (2): 25-39.
- Fraser B. (2015). "Classroom learning environments". In: Gunstone, R. (Ed.), *Encyclopedia of science education*. Netherlands: Springer. 25 (2): 154-157.
- Guo, J., Lv, S.; Wang, Sh.; Wei, S.; Guo, Y. & Yang, L. (2023). "Reciprocal modeling of university students' perceptions of the learning environment, engagement, and learning outcome: A longitudinal study". *Learning and Instruction*. 83 (2): 15-25.
- Jovanovic, D. & Matejevic, M. (2018). "Relationship between Rewards and Intrinsic Motivation for Learning – Researches Review". *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 149 (15): 56-61.
- Koivula, M.; Saari, T. & Villi, M. (2023). "I love learning new things: An institutional logics perspective on learning in professional journalism". *Journalism*. 10 (14): 96-105.
- Mameli, C.; Grazia, V. & Passini, S. (2022). "Student perceptions of interpersonal justice, engagement, agency and anger: a longitudinal study for reciprocal effects". *Eur J PsycholEduc*. 37 (1): 765–784.
- Schunk, D. h. & Zimmeman, B.J. (1997). "Socisl origins of self regulatory competence". *Educational Psychologist*. 32: 195-208.
- Sweeney, J.; Sorensen, C. & Kemis, M. (1994). *Partners in education student survey: Middle/high school*. Sacrsmetno: Sacrsmetno City unified school District.
- Tuominen-Soini H, Salmela-Aro K, Niemivirta M. (2012). Achievement goal orientations and academic well-being across the transition to upper secondary education. *Learning and Individual Differences*. 22(3):290-305.
- Weber, M.; Wagner, L. & Ruch, W. (2016). "Positive Feelings at School: On the Relationships Between Students' Character Strengths, School-Related Affect, and School Functioning". *J Happiness Stud*. 17 (7): 341–355.
- Zhong, Q.; Wang, Y.; Lv, W.; Xu, J. & Zhang, Y. (2022). "Self-Regulation, Teaching Presence, and Social Presence: Predictors of Students' Learning Engagement and Persistence in Blended Synchronous Learning". *Sustainability*. 14 (6): 228-241.

Investigating The Relationship Between Perceived Learning Environment And Love For Learning: The Mediating Role Of Academic Well-Being And Academic Self-Regulation In Female Students In Yazd

Shahla Hosseini, Minoo Amrollahi

Abstract

The aim of this study was to investigate the relationship between perceived learning environment and love of learning among female students in Yazd, Iran. This study also examined the mediating role of academic well-being and academic self-regulation in this relationship. A descriptive correlational research design was used, employing structural equation modeling. The population of this study included female students in both public and private schools in Yazd. A cluster random sampling method was used to select 370 participants. Data were collected using questionnaires on love of learning, perceived learning environment, academic well-being, and academic self-regulation. The collected data were analyzed using SPSS software for descriptive and inferential statistics. The distribution of the data was checked for accuracy, and Pearson correlation coefficient was calculated to examine the relationship between variables. PLS software was used to fit the structural equation model. The results of data analysis showed significant and important findings. Firstly, it was found that perceived learning environment has a direct impact on love of learning among female students. Additionally, perceived learning environment also has a direct impact on academic well-being and academic self-regulation. Furthermore, both academic well-being and academic self-regulation have a direct impact on love of learning. Finally, academic well-being and academic self-regulation mediate the relationship between perceived learning environment and love of learning. Based on these findings, it can be concluded that perceived school environment, academic well-being, and academic self-regulation are important factors that significantly influence love of learning among female students. These findings are important for educators and policymakers in creating supportive and effective learning environments to promote love of learning among students.

Key word: Perception of the learning environment, love of learning, well-being, academic self-regulation